

Velkommen til:
Borgerpanel
om dyrevelfærd

Tredje samling, 26. februar 2026

Opdragsgiver:

**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**

Tredjepartssekretariat:

DEMOCRACY X
TEKNOLOGI, SAMFUND & BÆREDYGTIGHED

**WE DO
DEMOCRACY**

Formål

- ✓ Samle op fra sidst – og genbesøge arbejdet, hvad der er sket med det
- ✓ Udvalgte interessenter kommer forbi – giver jer mulighed for at udspørge dem
- ✓ Få flere perspektiver på griseproduktion og dyrevelfærd
- ✓ Arbejde videre med jeres anbefalingerne – med input fra interessenter
- ✓ Ha' en god og produktiv aften!

Dagens program

17.00	Velkommen
17.05	Opsamling fra sidst og dyk ned i jeres foreløbige anbefalinger
17.30	Gruppearbejde om spørgsmål til interessenterne
17.45	Interessentpanel
18.35	<i>Pause</i>
18.45	Skriveværksted
19.30	Hvor er vi nu med anbefalingerne? Hvilken viden mangler vi for at kunne løse opgaven?
19.45	Opsamling og blik mod næste gang
20.00	Tak for i aften!

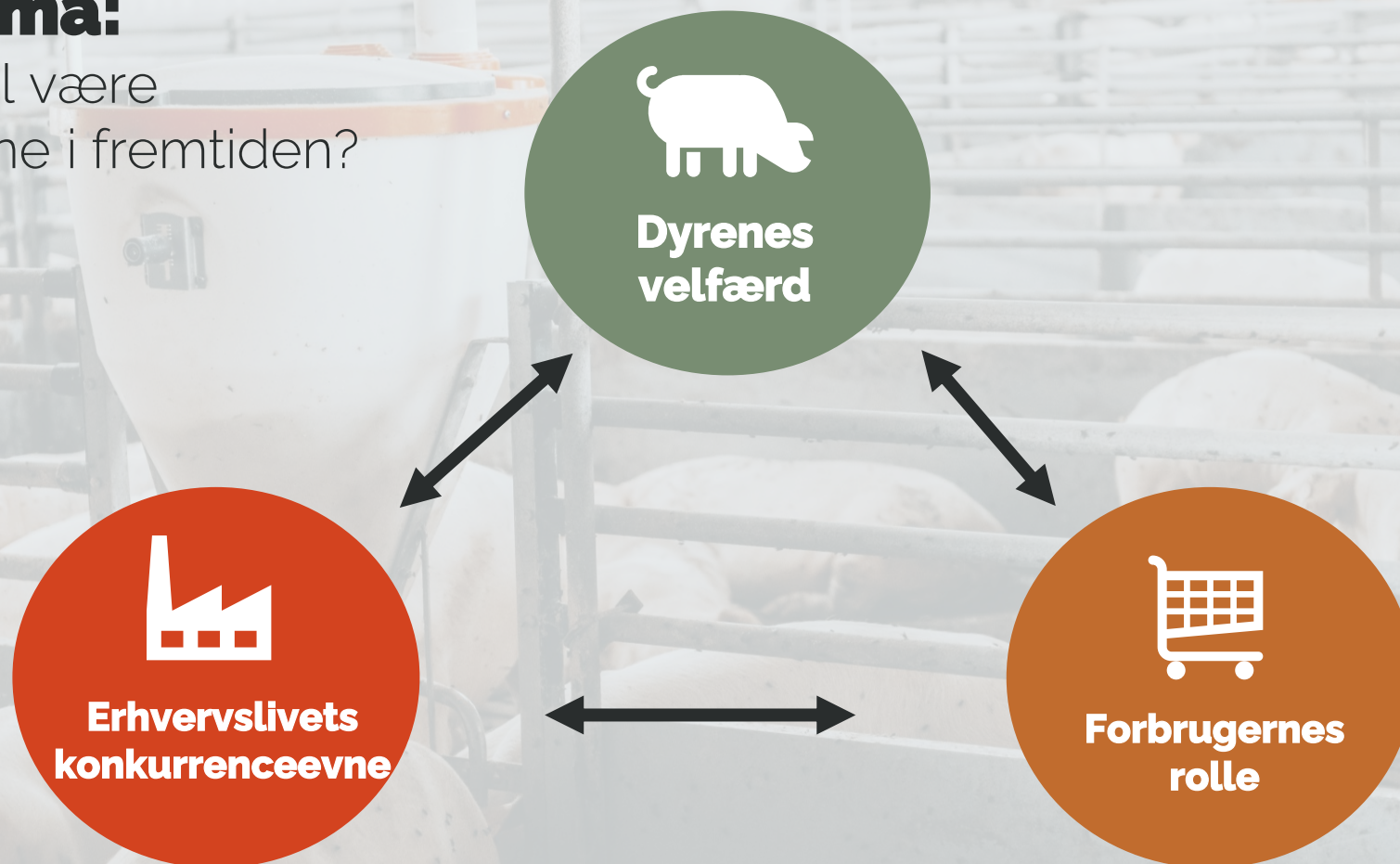
Borgerpanelets kerneopgave

Vi har brug for din hjælp til at forestille os en fremtid for dansk griseproduktion, der forener ansvar for dyrevelfærd med forventninger til pris og produktion af grise

Trilemma:

Hvad skal være
balancerne i fremtiden?

Besøg fra sidste gang

Vivi Aarestrup Moustsen
Chefforsker, Seges Innovation

Lene Juul Pedersen
Professor, Aarhus Universitet

Jakob Vesterlund Olsen
Institut for fødevarer og ressourceøkonomi
Københavns Universitet

Panelets værdier for fremtidens griseproduktion

Omsorg

*Grisens trivsel
Naturlig tilværelse (grisens fest)
Sundhed & velfærd*

Værdighed

*Værdighed
Ordentlighed*

Ansvar og respekt

*Respekt
Ansvarlighed
Socialt*

Miljø, klima og bæredygtighed

*Miljø
Bæredygtig
Natur & Klima*

Gentænkning

*Forandring
Omlægning
Ændret adfærd og holdning
Innovation*

Identitet

*Historie & arv
Tilgængelighed (viden)
Folkelig
National stolthed*

Økonomi

Bæredygtig økonomi

Panelets første prioriteter

Grisens fysiske
rammer og
plads

Gentænkning af
produktionen

Støt de mindre og
lokale
produktioner

Økonomi
(samfundets
og erhvervets)

Færre men bedre
– kvalitet for dyr
og mennesker

Lokalsamfundet
og landlivet

Grisens
stemme,
værdighed og
talerør

Lovgivning som
løftestang –
stærkere
regulering

Omlægning –
vaner, forbrug og
skat

Oplysning og
adfærd – sund
mad i skolernes
kantiner

Større
transparens

Hvad er der sket med jeres materiale siden sidst?

- 1. Vi har samlet alt tekst til et fælles dokument→ flyttet tekst fra plancher til computer**
- 2. Samlet dubletter og lavet en let "stuepige-rengøring"**
- 3. Vision/drøm er sammenskrevet til et fælles dokument**
- 4. Lavet bud på rammer for de første anbefalinger**

"Griseproduktionens velfærdskurve"

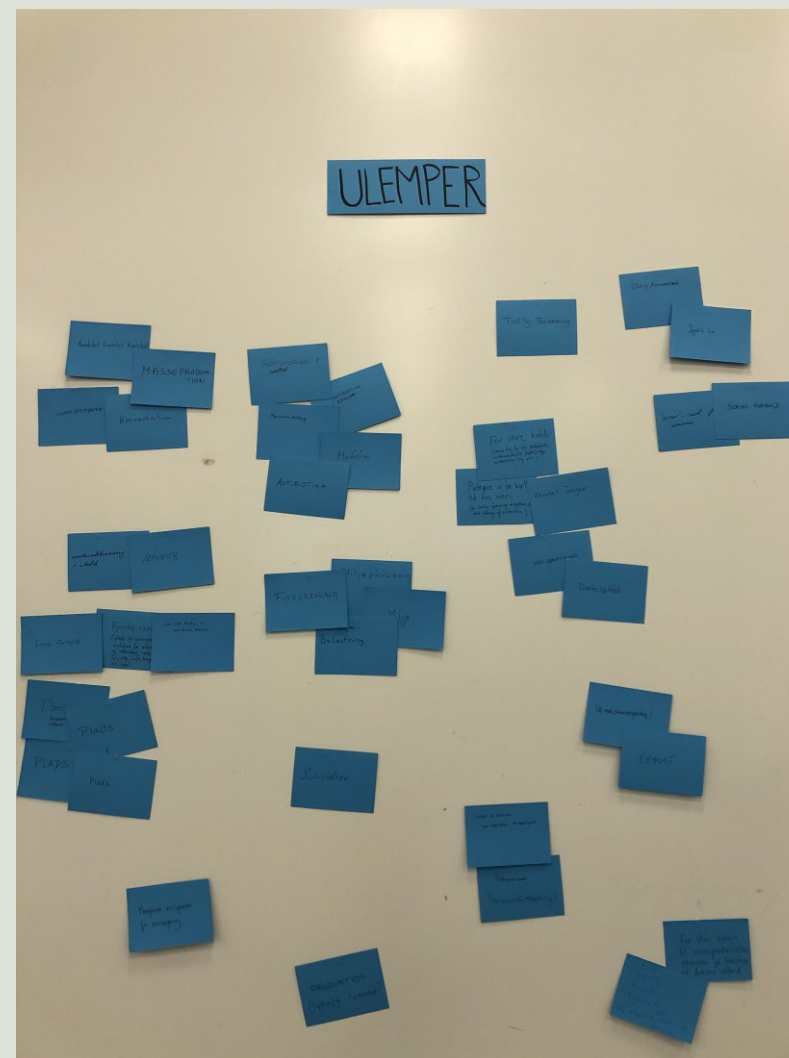
(ABX-model)

X:

Initiativer og handlinger

→ fra A (Dyrevelfærd i dag) til B (Dyrevelfærd i fremtiden)

Ønsket fremtiden (B)

B

Fremtidens dyrevelfærd

Hvilken drøm har vi for fremtidens dyrevelfærd for dansk griseproduktion?

PIA

Borgerpanel om dyrevelfærd

Gruppe nr.: 6

* BEDRE FORHOLD → PLADS, UDFOLDELSESMULIGHED (REDE, LEG ETC), SOENS FORHOLD,

* BEDRE MILJØ → MINDRE AFTRYK

* BEDRE FORHOLD, BEDRE VELFÆRD

* SPIS MINDRE KØD!

Glad gris

Udvalgte temaer

OPLYSNING

ØKONOMI

GRISEKVOTER

EKSSPORT

Beskriv jeres ønskede fremtid indenfor temaet

Der skal være fokus på oplysning til borgeren. Vi starter i børnehaver → skoler, hvor vi møder/taler om dyr. Evt. "Dyrenes dag". Herudover fokus på hvad vi spiser/lave mad. På den måde kan vi (måske) over tid komme væk fra tankegangen om, at "alt altid er tilgængeligt" (overforbrug)

Investeringer i fremtiden

→ Os allesammen i fællesskab (sponsorater)

0 rente lån

statsstøtte

EU

Forbrugere/borgerne støtter de små gårde/små samfund.

Hver landperson får en "grisekvote". Der er evt. en max kapacitet på 500 grise

→ i forhold til plads så velfærden ikke mistes.

Ikke eksport af grise, men eksport af innovative ideer i forhold til dyrevelfærd. Vi skal lave det så selv de kritiske ikke kan sige nej

Danskerne må sidde på et bjerg af know-how som vi kan sælge

Gruppe 6

Fremtidens dyrevelfærd:

Hvilken drøm har vi for fremtidens dyrevelfærd for dansk griseproduktion:

Bedre forhold – Plads, udfoldelsesmulighed (rede, leg etc) soens forhold

Bedre miljø – Mindre aftryk

Bedre forhold, bedre velfærd

Spis mindre kød

Udvalgte temaer:

Oplysning	Der skal være fokus på oplysning til borgeren. Vi starter i børnehaver – skoler, hvor vi møder/taler om dyr evt. "dyrenes dag". Herudover fokus på hvad vi spiser/lave mad. På den måde kan vi (måske) over tid komme væk fra tankegangen om at "alt altid er tilgængeligt" (overforbrug)
Økonomi	Investering i fremtiden Os alle sammen i fællesskab (sponsorater) - 0 rente lån - Statsstøtte - EU - Forbrugere/borgerne støtter de små gårde/ små samfund
Grisekvoter	Hver landperson får en "grisekvote". Der er evt. en max kapacitet på 500 grise – i forhold til plads så velfærden ikke mistes
Eksport	Ikke eksport af grise, men eksport af innovative ideer i forhold til dyrevelfærd. Vi skal lave det så selv de kritiske ikke kan sige nej Danskere må sidde på et bjerg af know-how som vi kan sælge

11

Handlinger og initiativer (X)

X

Handlinger og initiativer

Hvilke handlinger og initiativer skal vi igangsætte for at gå fra dyrevelfærd i dag – til den ønskede fremtid?

Borgerpanel
om dyrevelfærd

Gruppe nr.: 3

1. Hvilken udfordring er vi optaget af ved dyrevelfærden i dag?

For mange dyr på for lidt plads

2. Hvilken fremtid ønsker vi for denne udfordring?

*Det nære mål er at væsentligt øge areal/gris.
Ultimativt mål er dannelse af fodektindte zone, hvor dyrene selv kan vandre mellem.*

3. Hvad er jeres løsningstilgang? Hvilke handlinger eller initiativer skal igangsættes? Hvad skal vi være optaget af for at lykkes?

*Nære mål er inden for 10-20 år
Ultimativt inden for 30-50 år*

Michael R

Handlinger og initiativer:

Hvilke handlinger og initiativer skal vi igangsætte for at gå fra dyrevelfærd i dag – til den ønskede fremtid?

Initiativ 1 (Plads) – Michael R

Udfordring: For mange dyr på for lidt plads

Ønsket fremtid:

- Det nære mål er at væsentligt øge areal/gris
- Ultimativt mål er dannelse af funktionelle zoner, hvor dyrene selv kan vandre mellem

Løsningstilgang:

- Nære mål er inden for 10-20 år
- Ultimativt inden for 30-50 år

Initiativ 2 (Foder)

Udfordring: Foder – Problemer med høj protein/mangel på fiber

Ønsket fremtid:

- Bedre foder /fiber indhold

Løsningstilgang:

- Starte med at de fik noget hør/grovfoder
- Krav omkring "skrabe system" så hør ikke tilstopper rørene
- Foder kan være supplement til leg/ at rode efter noget mad

Initiativ 3 (Insemination) – Viviann

Udfordring: Tidlig insemination

Ønsket fremtid:

- Tidligst insemination i forhold til mental og fysisk modenhed

Løsningstilgang:

- Vente 2 år

Initiativ 3 (Over avl) – Viviann

Udfordring: Over avl

Ønsket fremtid:

- Avl skal passe til antal patter

Løsningstilgang:

- Avl efter kvalitetsmål

Hvad er der sket med jeres materiale siden sidst?

- 1. Vi har samlet alt sammen – og flyttet tekst fra papir til computer**
- 2. Samlet dubletter og lavet let "stuepige-rengøring"**
- 3. Kategoriseret jeres foreløbige anbefalinger (tematisk)**
- 4. Tilføjet jeres forslag til initiativer til kategorierne**

Jeres foreløbige anbefalinger: Kategoriseret

1

**Erhvervets
størrelse**

2

**Gentænkning af
produktion**

3

**Grisens rammer
og plads**

4

Innovation

5

**Økonomi som
værktøj**

6

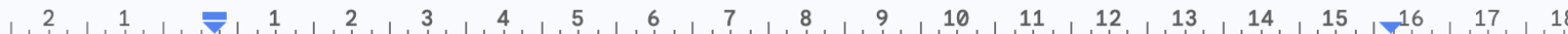
**Grisens stemme
og værdighed**

7

**Stærkere
regulering**

8

**Oplysning og
transparens**

Dokumentfaner

Gr. 1: Størrelse erhverv ⋮

Gr. 2: Gentænk produktion

Gr. 3: Grisens rammer

Gr. 4: Innovation

Gr. 5: Økonomi

Gr. 6: Grisens levevilkår

Gr. 7: Regulering

Gr. 8: Oplysning

Gruppe 1

STØRRELSEN PÅ ERHVERVET – STØT DE MINDRE OG LOKALE PRODUKTIONER – FÆRRE MEN BEDRE Æ KVALITET FOR DYR OG MENNESKER ¶

Opgave 1

Instruks til arbejdet:

Ønsket fremtid:

- Tal om fremtiden (men begynd ikke at arbejde med den)
- Se det som jeres fælles noter om den ønskede retning inden for kategorien – dem arbejder vi videre med, når vi mødes senere

Opgave nu:

- Udvalg et-to initiativer, som I mener er særligt stærke i forhold til at flytte os fra A til B mod den ønskede fremtid

Hjælpespørgsmål:

- Flytter initiativet os i den rigtige retning (mod vores drøm for fremtiden)?
- Hvad kan stå i vejen for initiativet?
- Hvad kunne hjælpe initiativet på vej?

Ønsket viden – jeres stemmer

Økologi, miljø, bæredygtighed (Friland, økologisk produktion, miljøpåvirkning mm)	8
Økonomi og markeder (Pris- og fødevarevirksomheder mm)	4
Eksport (hvad er rentabelt?)	3
Myndighedernes tilsyn m. dyrene (dyrelægekontrol mm)	3
Etik og filosofi	1
Den grønne trepart	1

Udpegning af interessenter – jeres stemmer

• Danske svineproducenter	12
• Fødevarestyrelsen	10
• Økologisk Landsforening	6
• Regenerativt Landbrug	5
• Dyreetisk råd	5
• Anima	4
• Innovationscenter for Økologisk Landbrug	4
• SEGEES innovation	4
• De samvirkende Købmænd	3
• Dansk dyrelægeforening	2
• World Animal Protection Danmark	2
• Fødevarer Danmark	2
• Dansk erhverv	1
• Forbrugerrådet TÆNK	1
• DoSo – Dyrenes samarbejdsorganisation	1
• Fødevareforbundet NNF	1
• Landbrug og Fødevarer	1
• Dyrlægerne der er ude og kontrollere	0
• Dyrenes beskyttelse	0
• Danish Crown	0

5 interessenter har foretræde i dag

• Danske svineproducenter	12
• Fødevarestyrelsen	10
• Økologisk Landsforening	6
• Regenerativt Landbrug	5
• <i>Dyreetsk råd</i>	5
• Anima	4
• Innovationscenter for Økologisk Landbrug	4
• SEGEES innovation	4
• De samvirkende Købmænd	3
• Dansk dyrelægeforening	2
• World Animal Protection Danmark	2
• Fødevarer Danmark	2
• Dansk erhverv	1
• Forbrugerrådet TÆNK	1
• DoSo – Dyrenes samarbejdsorganisation	1
• Fødevareforbundet NNF	1
• Landbrug og Fødevarer	1
• Dyrlægerne der er ude og kontrollere	0
• Dyrenes beskyttelse	0
• Danish Crown	0

Introduktion til interessentpanelet

Mathias Madsen – kampagneleder, Anima (dyreværnsforening)

Jeppe Bloch Nielsen – formand, Danske Svineproducenter

Tom Bengtsen – sektionsleder, Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Louise Køster – Regenerativt Jordbruger

Sybille Kyed – Landbrugs- og fødevarepolitisk chef Økologisk Landsforening

Gruppearbejde

1. **Læs og snak sammen ude i grupperummene:**
Få et overblik over jeres tema: **ønsket fremtid + initiativer**
2. **Udvælg en eller to initiativer*** som kan flytte os fra A -> B
(udvælg initiativer, hvor interessantviden er særlig brugbar)
3. **Formuler gode spørgsmål** – overvej fx :
 - Hvad kan hjælpe initiativet på vej?
 - Hvad kan stå i vejen for initiativet?
 - Hvad ville være dit bud på hvordan vi opnår ønsket fremtid(B)?
4. **Udpeg én hvilke interessenter (max 2)**, der skal svare på jeres spørgsmål og **hvem stille spørgsmål** på gruppens vegne?

Dokumentfaner

Gr. 1: Størrelse erhverv ⋮

Gr. 2: Gentænk produktion

Gr. 3: Grisens rammer

Gr. 4: Innovation

Gr. 5: Økonomi

Gr. 6: Grisens levevilkår

Gr. 7: Regulering

Gr. 8: Oplysning

Gruppe 1

STØRRELSEN PÅ ERHVERVET – STØT DE MINDRE OG LOKALE PRODUKTIONER – FÆRRE MEN BEDRE Æ KVALITET FOR DYR OG MENNESKER ¶

Opgave 1

Instruks til arbejdet:Ønsket fremtid:

- Tal om fremtiden (men begynd ikke at arbejde med den)
- Se det som jeres fælles noter om den ønskede retning inden for kategorien – dem arbejder vi videre med, når vi mødes senere

Opgave nu:

- Udvalg et-to initiativer, som I mener er særligt stærke i forhold til at flytte os fra A til B mod den ønskede fremtid

Hjælpespørgsmål:

- Flytter initiativet os i den rigtige retning (mod vores drøm for fremtiden)?
- Hvad kan stå i vejen for initiativet?
- Hvad kunne hjælpe initiativet på vej?

Eksempel

Dokumentfaner +

Gr. 1: Størrelse erhverv

Gr. 2: Gentænk produktion

Gr. 3: Grisens rammer

Gr. 4: Innovation

Ønsket fremtid:

Vi drømmer om en fremtid hvor eksporten formindskes, hvor svinekød ses som en kvalitetsvare i stedet for en spise som man nøjes med (gruppe 3)

Reduktion af produktionen er en nødvendighed (gruppe 4)

- Opgaven er social "vi løfter i flok"
- Så naturligt et griseliv som muligt

Dokumentfaner +

Gr. 1: Størrelse erhverv

Gr. 2: Gentænk produktion

Gr. 3: Grisens rammer

Gr. 4: Innovation

Konkrete initiativer:

Storproduktion - At produktionen svarer til vores størrelse i EU

- Hvad er der af alternativer (Skal findes)
- At produktionen skal stadig være respektabel
- Nytænke tilskudsordninger – også i overgangsperioder, for den sker hurtigere
- Branding af et bedre produkt

Velkommen til:
Borgerpanel
om dyrevelfærd

Tredje samling, 26. februar 2026

Opdragsgiver:

**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**

Tredjepartssekretariat:

DEMOCRACY X
TEKNOLOGI, SAMFUND & BÆREDYGTIGHED

**WE DO
DEMOCRACY**

Interessentpanelet

Mathias Madsen – kampagneleder, Anima

Jeppe Bloch Nielsen – formand,
Danske Svineproducenter

Tom Bengtsen – sektionsleder, Styrelsen
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Louise Køster – Regenerativt Jordbruger

Sybille Kyed – Landbrugs- og fødevarepolitisk
chef Økologisk Landsforening

Format

- Medlemmer af borgerpanel stiller inviterede interessenter spørgsmål på tur – gruppe 1-6
- Medlemmer udvælger hvilke interessenter de ønsker svar fra
- Interessenter svarer på spørgsmål inden for rammen af sin interessentviden (ikke debat mellem interessenter)

40 min

Borgerpanelets foreløbige tematiske anbefalinger

1

**Erhvervets
størrelse**

2

**Gentænkning af
produktion**

3

**Grisens rammer
og plads**

4

Innovation

5

**Økonomi som
værktøj**

6

**Grisens stemme
og værdighed**

Pause

Vi ses igen kl. 18.55

Skriveværksted

1. Er der nogle **nye opmærksomheder, dilemmaer eller nye veje af gå** som vi skal være opmærksomme på og have med videre i arbejdet? – skriv det ind i eksisterende tekst
2. Udfold de to initiativer som i særligt har kigget på og fået svar på fra interessenter **Brug skabelon 2**
3. Benspænd: **Skriv i tekstform!**

40 minutter i
grupperne

Skabelon 2 - jeres første anbefalinger indenfor tema

Overskrift:

1. **Hvilket tiltag** (Beskriv hvad vi ønsker at opnå)
2. **Hvad er problemet/barriere** (Hvad er problem og/eller står i vejen for handling?)
3. **Hvilken handling:** (udfold jeres initiativ og hvordan man kan imødekomme eventuelle barrierer eller problemer for at handle)
4. **Hvem skal handle:** (Hvilke aktører skal gøre hvad? - som konsekvens af anbefaling for at det realiseres fx lovgivere, branche, forbrugere, interessenter)
5. **Hvornår skal der handles:** (Hvornår skal det igangsættes og hvornår skal det være endeligt realiseret)

Skriveværksted

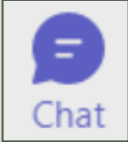
1. Er der nogle **nye opmærksomheder, dilemmaer eller nye veje af gå** som vi skal være opmærksomme på og have med videre i arbejdet? – skriv det ind i eksisterende tekst
2. Udfold de to initiativer som i særligt har kigget på og fået svar på fra interessenter **Brug skabelon 2**
3. Benspænd: **Skriv i tekstform!**

40 minutter i
grupperne

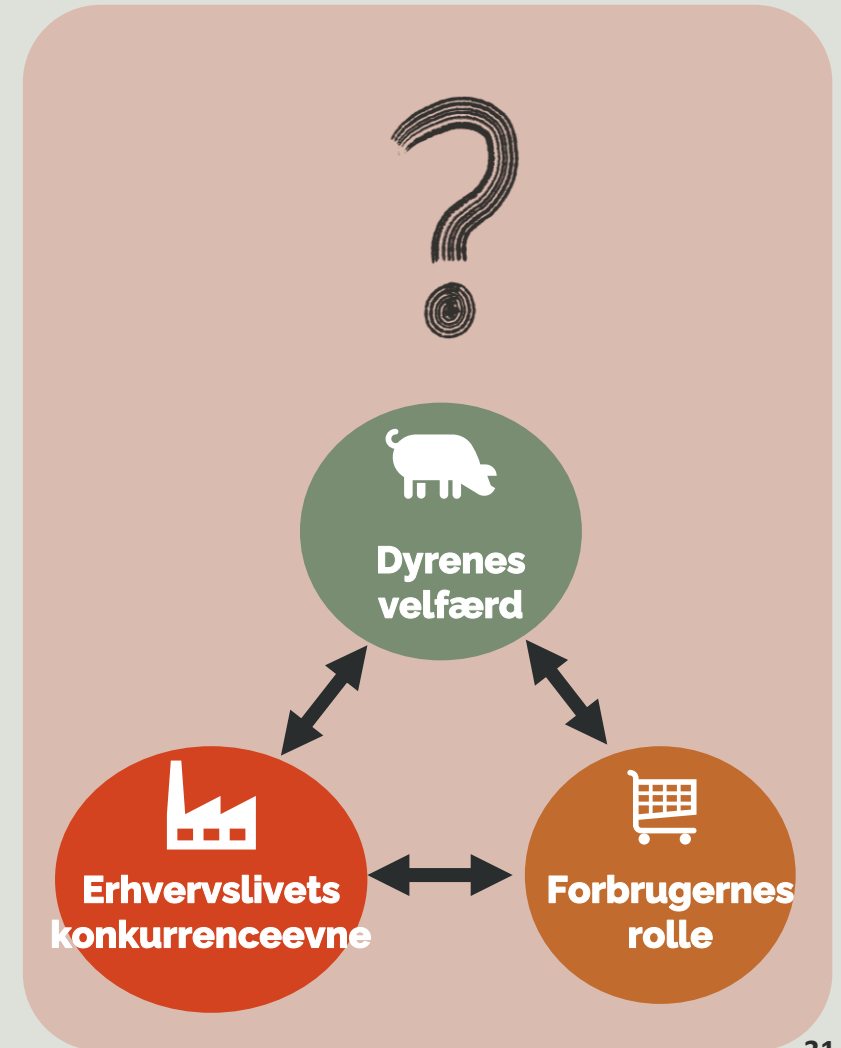
Fremadrettet proces

1. Vi samler jeres arbejde, fjerner dubletter og rydder op.
2. Vi har to grupper til gode (regulering og oplyning) – som vi kan arbejde med næste gang
3. Vi seender alt til jer, så I kan læse på tværs og være klar til at arbejde videre, lue ud, slette og tilføje (når vi er sammen)

Hvilken ekspertviden mangler vi? Skriv i chatten

Økologi, miljø, bæredygtighed (Friland, økologisk produktion, miljøpåvirkning mm)	8
Økonomi og markeder (Pris- og fødevarevirksomheder mm)	4
Eksport (hvad er rentabelt?)	3
Myndighedernes tilsyn m. dyrene (dyrelægekontrol mm)	3
Etik og filosofi	1
Den grønne trepart	1

Næste gang

Onsdag **den 18. marts kl. 17.00 til 20.00** online på mødeplatformen zoom.

Flere eksperter og skriv videre på anbefalinger

- > I modtager referat og oplæg fra i dag
- > I modtager kalenderinvitation og program for næste møde

Mange tak for en dejlig aften og for jeres deltagelse!

Tak for i aften
- Vi ses onsdag d. 18. marts